

IV

(Информация)

ИНФОРМАЦИЯ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ, ОРГАНИТЕ, СЛУЖБИТЕ И АГЕНЦИИТЕ
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

СЪВЕТ

Заключения на Съвета относно ролята на работата с младежта за подпомагане на развитието на основни житейски умения у младите хора, които улесняват успешния им преход към зрелостта, активното гражданство и професионалния живот

(2017/C 189/06)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ПРИПОМНЯ

1. Политическия контекст във връзка с този въпрос, изложен в приложение I към настоящите заключения;

ПРИЗНАВА, ЧЕ

2. Европейският съюз е изправен пред сериозни икономически и социални предизвикателства, отчасти в резултат на засилващата се миграция, следствие от финансовата и икономическа криза.
3. Тези тенденции поставят специфични предизвикателства по отношение на демократичните ценности, социалното сближаване, перспективите за заетост и професионалния живот, както и на приобщаването и благосъстоянието на младите хора, по-специално на онези, които са изложени на риск и са с по-малко възможности.
4. Утвърждаването на представата за активно гражданство на младите хора, свързаните с това права и отговорности, признаване и зачитане на демократичните ценности, културно многообразие, гарантиране на свободата на изразяване на мнение и на убеждения, посредством придобиването на необходимите житейски умения ⁽¹⁾, е от съществено значение, за да бъдат успешно преодолените тези предизвикателства.
5. Развиването на житейски умения е от еднакво значение както за понасянето на икономическата, политическата, социалната и личната цена, произтичаща от високата младежка безработица, така за подпомагане на младите хора да определят и изковат своето бъдеще чрез качествена заетост, социално приобщаване и активно гражданство.

КАТО ВЗЕМА ПРЕДВИД

6. Резолюцията на Съвета относно *Нова програма за умения за приобщаваща и конкурентна Европа* ⁽²⁾ и по-специално съдържащото се в нея признание, че „Важно е да се отиде отвъд непосредствените потребности на пазара на труда и да се обърне внимание и на онези аспекти на образованието и обучението, които могат да стимулират иновациите, предприемачеството и творчеството, да формират облика на секторите, да създават работни места и нови пазари, да дадат повече възможности на хората (включително най-уязвимите), да обогатят демократичния живот и да подготвят ангажирани, талантиливи и активни граждани“.
7. Прегледът на Препоръката относно ключовите компетентности за учене през целия живот ⁽³⁾, която дава възможност за приобщаващ подход към развиването на компетентности, които могат да подпомагат младите хора и да улеснят успешния им преход към зрелостта, активното гражданство и професионалния живот. Макар и с различна терминология, в настоящата европейска рамка за ключови компетентности вече се посочват много от житейските умения, определени в настоящите заключения на Съвета.

⁽¹⁾ Определението за житейски умения, така както се разбира в настоящите заключения на Съвета, се съдържа в точки 10—12 и в приложение II.

⁽²⁾ Резолюция на Съвета относно *Нова програма за умения за приобщаваща и конкурентна Европа* (ОВ С 467, 15.12.2016 г., стр.1).

⁽³⁾ Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот (ОВ L 394, 30.12.2006 г., стр.10).

ПОДЧЕРТАВА, ЧЕ

8. Макар да съществуват много аспекти на справянето с предизвикателствата на безработицата сред младежта и произтичащите от това социални сътресения и политическо отчуждаване, секторът на младежта, чрез ефективна работа с младежта, играе роля в предоставянето на възможност на младите хора да придобият и развият житейски умения, които да им помогнат да оползотворят максимално своя потенциал и да ги подкрепят при постигането и поддържането на пълноценен и продуктивен личен, социален и професионален живот. Тези житейски умения могат също да спомогнат за предотвратяване на маргинализацията и за противодействие на пропагандата, реториката и поведението, които биха могли да бъдат свързани с радикализацията, която пък може да доведе до насилнически екстремизъм.

ОТЧИТА, ЧЕ

9. Макар работата с младежта да означава широк спектър от мерки, проекти, програми, дейности и инициативи, предлагани от различни доставчици в различни среди, определяща черта на практическата работа с младежта и това, върху което поставя акцент, е личностното и социалното развитие на младите хора.
10. Ефективната работа с младежта може да доведе до положителни резултати за младите хора чрез:
- развиване на техните компетентности и по този начин подобряване на личностното им развитие,
 - утвърждаване и насърчаване на положителни социални ценности, поведение и нагласи, особено в техните взаимоотношения с другите,
 - насърчаване на техните творчески и иновативни способности и потенциал, които ще им позволят да участват успешно в професионалния живот,
 - утвърждаване на демократичните ценности, като по този начин се засилва активното гражданство и демократичното участие.
11. Житейските умения представляват положително и утвърждаващо поведение, което спомага за разрешаването на проблеми и се използва по подходящ и отговорен начин в ежедневието — у дома, онлайн, в общността, в образованието/обучението и на работното място. Те представляват набор от лични и социални умения, придобити чрез образование и обучение, работа с младежта и неформално и самостоятелно учене, които могат да бъдат използвани за разрешаването на въпроси и проблеми, често срещани в човешкото ежедневие.

ИЗРАЗЯВА СЪГЛАСИЕ, ЧЕ

12. Житейските умения са важни за всички млади хора, но са от особено значение и значимост за младите хора, изложени на риск, както и за тези с по-малко възможности, а също и за техните потребности от заетост, социално приобщаване и демократично участие.
13. Насърчаването и предоставянето на възможности на младите хора за придобиване и развиване на житейски умения може да бъде неразделна част от политиката за младежта както на европейско равнище, така и на равнище държави членки.

ОТБЕЛЯЗВА, ЧЕ

14. Приложение II съдържа сборник от житейски умения с посочване на редица качества. Този сборник няма нито задължителен, нито изключителен характер и отразява онези житейски умения, които работата с младежта може в най-голяма степен да насърчи и да подпомогне младите хора да придобият. (1)
15. Житейските умения, както са дефинирани в приложение II, имат еволюиращ характер и определянето на това как трябва да бъдат приоритизирани, представени и популяризирани е въпрос от компетентността на държавите членки и съответните европейски, национални и местни заинтересовани страни.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ПРИ ЗАЧИТАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ,

16. Да насърчават приноса на работата с младежта за развиване на житейските умения на младите хора в рамките на политиката за младежта и мерките, насочени към подпомагане на младите хора.
17. Да разпространяват и популяризират сред доставчиците на услуги в сферата на работата с младежта обучителни инструменти, методологии и практики, особено тези, разработени от специалисти, работещи с младежи, които могат да помогнат на младите хора при придобиването на житейски умения.

(1) За целите на настоящите заключения на Съвета под доставчици на услуги в сферата на работата с младежта се разбират всякакви организации, агенции и други органи, както получаващи държавна помощ, така и доброволни, които предоставят програми, проекти, инициативи и дейности за младите хора в процеса на работа.

18. Да оказват по-нататъшна подкрепа за образование, обучение и партньорски обучения за доставчиците на услуги в сферата на работата с младежта, с оглед подобряване на капацитета им за подкрепа на младите хора при придобиването на житейски умения.
19. Когато е целесъобразно, да признават и валидират програми за образование и обучение, които укрепват капацитета на специалистите, работещи с младежта — на платени или на доброволни начала, както и на младежките лидери за това да използват успешно обучителни материали, методологии и практики, които помагат на младите хора да идентифицират, придобиват и развиват житейски умения, като си служат с методи и инструменти за самооценка и оценка.
20. Да насърчават и укрепват доброволството сред младите хора, което може да ги улесни в придобиването на житейски умения и да допринесе за тяхното участие, редом с доставчиците на услуги в сферата на работата с младежта, в свързани с това проекти и инициативи.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ПРАВОМОЩИЯ,

21. Да насърчават и осигуряват на доставчиците на услуги в сферата на работата с младежта възможности, проекти и инициативи за партньорско и взаимно обучение, с оглед споделяне на знания, инструменти и опит при насърчаването и развиването на житейски умения у младите хора.
22. Да обмислят кои от придобитите от младите хора житейски умения посредством работата с младежта, и по какъв начин, могат да бъдат идентифицирани и документирани, така че да се улесни оценяването и сертифицирането чрез механизми за валидиране на неформалното и самостоятелното учене ⁽¹⁾.
23. Да използват максимално „Еразъм +“ и други програми на ЕС за финансиране в подкрепа на практическата работа с младежта, с оглед насърчаване и развиване на житейски умения у младите хора.
24. Да засилят диалога между работата с младежта, политиката за младежта и изследванията за младежта и координацията между местното, регионалното, националното и европейското равнище, улеснявайки по този начин изграждането на мрежи, сътрудничеството, партньорското учене и обмен по отношение на насърчаването и развиването на житейски умения сред младите хора.
25. Да идентифицират, подкрепят и разпространяват съществуващи и новаторски инструменти, методологии и практики, които стимулират житейските умения в разнообразни области от работата с младежта.
26. Да насърчават и подкрепят междусекторните партньорства и инициативи, по-специално между доставчиците на услуги в сферата на работата с младежта, институциите за образование и обучение, социалните служби и службите по заетостта, както и социалните партньори, които помагат на младите хора да придобиват и развиват житейски умения.

ПРИКАНВА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

27. Да допринесе за натрупване на знания относно житейските умения, насърчавани и развивани посредством работата с младежта, и да подкрепя държавите членки при насърчаването на изграждане на капацитет и професионалното развитие на специалистите, работещи с младежта.
28. Да стимулира работата с младежта като неразделна част от *Новата програма за умения*, тъй като тя едновременно добавя стойност и допълва и подкрепя всички аспекти на програмата.
29. Да насърчава и подкрепя прилагането на междусекторен подход в подпомагането на младите хора да придобиват и развиват необходимите компетентности за улесняване на успешния им преход към зрелостта, активното гражданство и професионалния живот.
30. Да гарантира, че настоящите заключения на Съвета допринасят за прегледа на Препоръката относно ключовите компетентности за учене през целия живот с оглед на укрепването и осигуряването на съответствие с измерението на житейските умения в Европейската рамка за ключови компетентности.

⁽¹⁾ Препоръка на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене (ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр.1).

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Политически контекст

- Препоръка на Европейския парламент и на Съвета относно ключовите компетентности, свързани с ученето през целия живот, ОВ L 394, 30.12.2006 г., стр. 10.
- Препоръка на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене, ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр. 1.
- Препоръка на Съвета относно повишаване на уменията: нови възможности за възрастните, ОВ С 484, 24.12.2016 г., стр. 1.
- Заключение на Съвета относно приноса на качествена работа с младежта за развитието, благоденствието и социалното приобщаване на младите хора, ОВ С 168, 14.6.2013 г., стр. 5.
- Заключение на Съвета за максимално използване на потенциала на политиката за младежта за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“, ОВ С 224, 3.8.2013 г., стр. 2.
- Заключение на Съвета относно подобряване на социалното приобщаване на неработещите, неучещи и необучаващи се млади хора, ОВ С 30, 1.2.2014 г., стр. 5.
- Заключение на Съвета за насърчаване на младежкото предприемачество с цел стимулиране на социалното приобщаване на младите хора, ОВ С 183, 14.6.2014 г., стр. 18.
- Заключение на Съвета относно укрепване на работата с младежта с цел осигуряване на единни общества, ОВ С 170, 23.5.2015 г., стр. 2.
- Резолюция на Съвета относно насърчаването на политическото участие на младите хора в демократичния живот на Европа, ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 10.
- Съвместен доклад на Съвета и на Комисията за 2015 г. относно изпълнението на обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.), ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 17.
- Заключение на Съвета относно ролята на доброволческите дейности в спорта за насърчаване на активна гражданска позиция, ОВ С 372, 20.12.2011 г., стр.24.
- Заключение на Съвета относно максималното използване на масовия спорт за развиването на трансверсални умения, по-специално сред младите хора, ОВ С 172, 27.5.2015 г., стр.8.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Нова европейска програма за умения – Съвместни усилия за укрепване на човешкия капитал, пригодността за заетост и конкурентоспособността“ (2016 г.).
- Резолюция на Съвета относно Нова програма за умения за приобщаваща и конкурентна Европа, ОВ С 467, 15.12.2016 г., стр.1.
- Заключение на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно предотвратяването на радикализацията, водеща до свързан с насилие екстремизъм, ОВ С 467, 15.12.2016 г., стр.3.

Проучвания, доклади на експертни групи и декларации

- Работа с младите хора: стойността на работата с младежта в Европейския съюз (2014 г.).
- Развиване на творчеството и новаторския потенциал у младите хора посредством неформално учене по начини, които са от значение за пригодността им за заетост (2014 г.).
- Качествена работа с младежта — обща рамка за бъдещото развитие на работата с младежта (2015 г.).
- Принос на работата с младежта за посрещане на предизвикателствата пред младите хора, по-специално прехода от образование към заетост (2015 г.).
- Декларация на Първата европейска среща по въпросите на работата с младежта (2010 г.)
- Доклад и декларация на Втората европейска среща по въпросите на работата с младежта (2015 г.)

ПРИЛОЖЕНИЕ II ⁽¹⁾

Сборник от житейски умения и свързаните с тях качества			
Междупersonни	Комуникационни	Когнитивни	Личностни
Лидерство, разрешаване на конфликти, планиране и организиране, екипна работа, преговорна и межкултурна осведоменост.	Изразяване (и изслушване) на становища и мнения, обсъждане и дебатирание, цифрова и медийна грамотност, представяне, застъпничество.	Критично мислене, обоснован анализ, творческо мислене, разрешаване на проблеми, вземане на решения, тълкуване, преценка.	Увереност в собствените сили, самоуважение, устойчивост, самостоятелност, инициативност, съпричастност.
<p>Характеристиките на тези житейски умения са:</p> <p>холистични, тъй като се стремят да развият личността в нейната цялост и да ѝ помогнат да постигне положително себеосъществяване както като отделна личност, така и като социален субект.</p> <p>със собствена стойност, предлагайки на младите хора положителен и обогатяващ обучителен опит, който подпомага тяхното развитие.</p> <p>допълващи и взаимно подсилващи се, подпомагайки ученето и развитието на младите хора в образованието и обучението, в семейството, в общността, в гражданския и социален живот и на работното място.</p> <p>трансверсални и междусекторни, независимо от контекста, било в образованието, на работното място, в общността или при осъществяването на културни, социални или политически дейности, придобитите умения имат непосредствено отношение и полза.</p> <p>оправомощаващи и създаващи възможности за това талантите, способностите и капацитетът, както и поведението и нагласите на младите хора да намерят конструктивен израз в личния, гражданския, културния и професионалния живот.</p>			

⁽¹⁾ Сборникът от житейски умения включва някои от най-често споменаваните умения и компетентности, посочени в международната литература, и по-специално в проучванията и докладите на експертните групи, изброени в приложение I.